

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ¹⁾**

z dnia 12 marca 2009 r.

w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli

(Dz. U. z dnia 27 marca 2009 r.)

Na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ilekcó w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) nauczycielu - należy przez to rozumieć nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych wymienionych w art. 1 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 oraz ust. 2 pkt 1a i 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela;
- 2) kursie kwalifikacyjnym - należy przez to rozumieć kurs kwalifikacyjny z zakresu określonego przedmiotu, prowadzonych zajęć lub przygotowania pedagogicznego, organizowany zgodnie z przepisami w sprawie warunków i trybu tworzenia, przekształcania i likwidowania oraz organizacji i sposobu działania placówek doskonalenia nauczycieli, którego ukończenie umożliwia nauczycielowi posiadającemu poziom wykształcenia wymagany od nauczycieli danego typu szkoły lub rodzaju placówki uzyskanie kwalifikacji do nauczania tego przedmiotu, prowadzenia tych zajęć lub przygotowania pedagogicznego;
- 3) przygotowaniu pedagogicznym - należy przez to rozumieć nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu psychologii, pedagogiki i dydaktyki szczegółowej, nauczanych w wymiarze nie mniejszym niż 270 godzin w powiązaniu z kierunkiem (specjalnością) kształcenia oraz pozytywnie ocenioną praktyką pedagogiczną - w wymiarze nie mniejszym niż 150 godzin; w przypadku nauczycieli praktycznej nauki zawodu niezbędny wymiar zajęć z zakresu przygotowania pedagogicznego wynosi nie mniej niż 150 godzin; o posiadaniu przygotowania pedagogicznego świadczy dyplom ukończenia studiów lub inny dokument wydany przez uczelnię, dyplom ukończenia zakładu kształcenia nauczycieli lub świadectwo ukończenia kursu kwalifikacyjnego;
- 4) zakładzie kształcenia nauczycieli - należy przez to rozumieć kolegium nauczycielskie, nauczycielskie kolegium języków obcych, studium nauczycielskie, studium wychowania przedszkolnego, studium nauczania początkowego lub pedagogiczne studium techniczne;
- 5) studiach pierwszego stopnia - należy przez to rozumieć studia licencjackie, inżynierskie lub studia wyższe zawodowe;
- 6) studiach magisterskich - należy przez to rozumieć studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie;
- 7) studiach wyższych bez bliższego określenia - należy przez to rozumieć studia, o których mowa w pkt 5 i 6.

§ 2. 1. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela w zakładach kształcenia nauczycieli, placówkach doskonalenia nauczycieli, poradniach psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradniach specjalistycznych, bibliotekach pedagogicznych, kolegiach pracowników służb społecznych, liceach ogólnokształcących, liceach profilowanych, technikach, uzupełniających liceach ogólnokształcących, technikach uzupełniających i szkołach policealnych, z zastrzeżeniem § 11 ust. 1 i 2, § 12-14, 16-22 i 24, posiada osoba, która ukończyła:

- 1) studia magisterskie na kierunku (specjalności) zgodnym z nauczaniem przedmiotem lub prowadzonymi zajęciami oraz posiada przygotowanie pedagogiczne lub
- 2) studia magisterskie na kierunku, którego zakres określony w standardzie kształcenia dla tego

kierunku studiów w grupie treści podstawowych i kierunkowych obejmuje treści nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć, oraz posiada przygotowanie pedagogiczne, lub

- 3) studia magisterskie na kierunku (specjalności) innym niż wymieniony w pkt 1 i 2 i studia podyplomowe w zakresie nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć oraz posiada przygotowanie pedagogiczne.

2. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela teoretycznych przedmiotów zawodowych w szkołach, o których mowa w ust. 1, posiada również osoba, która ukończyła:

- 1) studia pierwszego stopnia na kierunku (specjalności) zgodnym z nauczaniem przedmiotem oraz posiada przygotowanie pedagogiczne lub
- 2) studia pierwszego stopnia na kierunku, którego zakres określony w standardzie kształcenia dla tego kierunku studiów w grupie treści podstawowych i kierunkowych obejmuje treści nauczanego przedmiotu, oraz posiada przygotowanie pedagogiczne.

§ 3. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela w gimnazjach i zasadniczych szkołach zawodowych, z zastrzeżeniem § 11 ust. 1 i 2, § 12-14, 16-22 i 24, posiada osoba, która:

- 1) ma kwalifikacje określone w § 2 lub
- 2) ukończyła:
  - a) studia pierwszego stopnia na kierunku (specjalności) zgodnym z nauczaniem przedmiotem lub prowadzonymi zajęciami oraz posiada przygotowanie pedagogiczne lub
  - b) studia pierwszego stopnia na kierunku, którego zakres określony w standardzie kształcenia dla tego kierunku studiów w grupie treści podstawowych i kierunkowych obejmuje treści nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć, oraz posiada przygotowanie pedagogiczne, lub
  - c) studia wyższe na kierunku (specjalności) innym niż wymieniony w lit. a i b, a ponadto ukończyła studia podyplomowe lub kurs kwalifikacyjny w zakresie nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć, oraz posiada przygotowanie pedagogiczne.

§ 4. 1. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela w przedszkolach, szkołach podstawowych, placówkach wychowania pozaszkolnego, placówkach zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania, z zastrzeżeniem § 11 ust. 2-4, § 12-14, 16-22 i 24, posiada osoba, która:

- 1) ma kwalifikacje określone w § 2 ust. 1, § 3 lub
- 2) ukończyła zakład kształcenia nauczycieli w specjalności odpowiadającej nauczalnemu przedmiotowi lub prowadzonym zajęciom, lub
- 3) ukończyła zakład kształcenia nauczycieli w specjalności innej niż wymieniona w pkt 2, a ponadto ukończyła kurs kwalifikacyjny w zakresie nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć.

2. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela w przedszkolach i klasach I-III szkół podstawowych posiada również osoba, która ukończyła:

- 1) studia wyższe na kierunku pedagogika w specjalności przygotowującej do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym lub wczesnoszkolnym, lub
- 2) zakład kształcenia nauczycieli w specjalności przygotowującej do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym lub wczesnoszkolnym.

3. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska wychowawcy w szkolnych schroniskach młodzieżowych posiada osoba, która ukończyła:

- 1) studia wyższe na dowolnym kierunku (specjalności) oraz posiada przygotowanie pedagogiczne lub
- 2) zakład kształcenia nauczycieli w dowolnej specjalności.

§ 5. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela praktycznej nauki zawodu w zasadniczych szkołach zawodowych, technikach, technikach uzupełniających i szkołach policealnych, w tym w szkołach w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich, posiada osoba, która:

- 1) ma kwalifikacje określone w § 2, 3 lub
- 2) legitymuje się dyplomem ukończenia pedagogicznego studium technicznego, lub
- 3) posiada świadectwo dojrzałości i dokument potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zakresie zawodu, którego będzie nauczać, oraz przygotowanie pedagogiczne, a także co najmniej dwuletni staż pracy w zawodzie, którego będzie nauczać, lub
- 4) posiada tytuł mistrza w zawodzie, którego będzie nauczać, oraz przygotowanie pedagogiczne.

§ 6. 1. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela-bibliotekarza, z wyjątkiem bibliotek pedagogicznych, posiada osoba, która:

- 1) ukończyła studia wyższe w zakresie bibliotekoznawstwa na poziomie wymaganym od nauczycieli danego typu szkoły lub rodzaju placówki oraz posiada przygotowanie pedagogiczne lub
- 2) posiada wykształcenie na poziomie wymaganym do zajmowania stanowiska nauczyciela w danym typie szkoły lub rodzaju placówki oraz posiada przygotowanie pedagogiczne, a ponadto ukończyła:
  - a) studia podyplomowe lub kurs kwalifikacyjny w zakresie bibliotekoznawstwa lub
  - b) pomaturalne studium bibliotekarskie.

2. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela-bibliotekarza w szkołach podstawowych posiada również osoba, która ukończyła zakład kształcenia nauczycieli w specjalności bibliotekoznawstwo.

§ 7. Kwalifikacje do nauczania religii posiada osoba, która spełnia wymagania kwalifikacyjne określone w porozumieniach pomiędzy ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania a Konferencją Episkopatu Polski Kościoła Katolickiego oraz właściwymi władzami zwierzchnimi kościołów lub innych związków wyznaniowych.

§ 8. Kwalifikacje do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego realizowanych w formach pozalekcyjnych lub pozaszkolnych oraz zajęć szkolenia sportowego w szkołach i klasach sportowych oraz szkołach mistrzostwa sportowego posiada osoba, która:

- 1) ma kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowiska nauczyciela wychowania fizycznego w danym typie szkoły, określone w § 2 ust. 1, § 3, 4 ust. 1, lub
- 2) posiada świadectwo dojrzałości i tytuł zawodowy trenera lub instruktora w określonej dyscyplinie sportu, uzyskany zgodnie z przepisami w sprawie kwalifikacji, stopni i tytułów zawodowych w dziedzinie kultury fizycznej oraz szczegółowych zasad i trybu ich uzyskiwania, oraz posiada przygotowanie pedagogiczne.

§ 9. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela w placówkach kształcenia ustawicznego, placówkach kształcenia praktycznego i ośrodkach dokształcania i doskonalenia zawodowego posiada osoba, która ma kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowiska nauczyciela w danym typie szkoły, określone w § 2-5, w zakresie przedmiotu lub zajęć, które prowadzi.

§ 10. Kwalifikacje do prowadzenia zajęć edukacyjnych w zakresie udzielania pierwszej pomocy w szkołach i placówkach, o których mowa w § 2-4, 9, 14, 16 i 17, posiada osoba, która legitymuje się zaświadczeniem potwierdzającym posiadanie przygotowania do prowadzenia zajęć edukacyjnych w zakresie udzielania pierwszej pomocy, uzyskany zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 8 ust. 5 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410, z późn. zm.³⁾).

§ 11. 1. Kwalifikacje do nauczania języków obcych i innych przedmiotów wykładanych w języku obcym w nauczycielskich kolegiach języków obcych posiada osoba, która ukończyła:

- 1) studia magisterskie na kierunku filologia w specjalności danego języka obcego lub lingwistyki stosowanej w zakresie danego języka obcego oraz posiada przygotowanie pedagogiczne lub
- 2) studia wyższe w kraju, w którym językiem urzędowym jest dany język obcy nauczany w kolegium, oraz posiada przygotowanie pedagogiczne.

2. Kwalifikacje do nauczania języków obcych w przedszkolach, szkołach i placówkach, o których mowa w § 2 ust. 1, § 3, 4 i 9, z wyjątkiem nauczycielskich kolegiów języków obcych, posiada osoba, która:

- 1) ma kwalifikacje określone w ust. 1 lub
- 2) ukończyła studia pierwszego stopnia:
  - a) na kierunku filologia w specjalności danego języka obcego oraz posiada przygotowanie pedagogiczne lub
  - b) w specjalności danego języka obcego lub lingwistyki stosowanej w zakresie danego języka obcego oraz posiada przygotowanie pedagogiczne, lub
- 3) ukończyła nauczycielskie kolegium języków obcych w specjalności odpowiadającej danemu językowi obcemu, lub
- 4) ukończyła studia wyższe na dowolnym kierunku (specjalności) i legitymuje się:

- a) świadectwem złożenia państwowego nauczycielskiego egzaminu z danego języka obcego stopnia II, o którym mowa w załączniku do rozporządzenia, lub
- b) świadectwem znajomości danego języka obcego w stopniu zaawansowanym lub biegłym, o którym mowa w załączniku do rozporządzenia, oraz posiada przygotowanie pedagogiczne.

3. Kwalifikacje do nauczania języków obcych w przedszkolach, szkołach podstawowych i placówkach, o których mowa w § 4 ust. 1, posiada również osoba, która:

1) ukończyła zakład kształcenia nauczycieli w dowolnej specjalności oraz legitymuje się:

- a) świadectwem złożenia państwowego nauczycielskiego egzaminu z danego języka obcego stopnia I lub II, o którym mowa w załączniku do rozporządzenia, lub
- b) świadectwem znajomości danego języka obcego w stopniu zaawansowanym lub biegłym, o którym mowa w załączniku do rozporządzenia, oraz posiada przygotowanie pedagogiczne lub

2) legitymuje się świadectwem dojrzałości i świadectwem złożenia państwowego nauczycielskiego egzaminu z danego języka obcego stopnia I lub II, o którym mowa w załączniku do rozporządzenia.

4. Kwalifikacje do nauczania języków obcych w przedszkolach i klasach I-III szkół podstawowych posiada również osoba, która ma kwalifikacje do pracy w przedszkolach lub klasach I-III szkół podstawowych określone w § 4 ust. 1 lub 2, a ponadto legitymuje się świadectwem znajomości danego języka obcego w stopniu co najmniej podstawowym, o którym mowa w załączniku do rozporządzenia, i która ukończyła studia podyplomowe lub kurs kwalifikacyjny w zakresie wczesnego nauczania danego języka obcego.

§ 12. Kwalifikacje do nauczania w szkołach (oddziałach) dwujęzycznych przedmiotów innych niż języki obce oraz do prowadzenia zajęć w języku obcym posiada osoba, która ma kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowiska nauczyciela w danym typie szkoły, a w zakresie znajomości języka, w którym naucza lub prowadzi zajęcia:

- 1) ukończyła studia magisterskie na kierunku filologia w specjalności danego języka obcego lub lingwistyki stosowanej w zakresie danego języka obcego lub
- 2) ukończyła studia pierwszego stopnia:
  - a) na kierunku filologia w zakresie danego języka obcego lub
  - b) w specjalności danego języka obcego lub lingwistyki stosowanej, lub
- 3) ukończyła studia wyższe w kraju, w którym językiem urzędowym jest dany język obcy, lub
- 4) ukończyła nauczycielskie kolegium języków obcych w specjalności odpowiadającej danemu językowi obcemu, lub
- 5) legitymuje się świadectwem znajomości danego języka obcego w stopniu co najmniej podstawowym, o którym mowa w załączniku do rozporządzenia.

§ 13. 1. Kwalifikacje do nauczania lub prowadzenia zajęć w grupach, oddziałach, przedszkolach lub szkołach umożliwiających uczniom podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej posiada osoba, która ma kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowiska nauczyciela w przedszkolu lub w danym typie szkoły, a ponadto zna język danej mniejszości narodowej, etnicznej lub język regionalny, w którym naucza lub prowadzi zajęcia.

2. Znajomość języka, o której mowa w ust. 1, potwierdza się dyplomem ukończenia studiów wyższych na kierunku filologia w specjalności danego języka, dyplomem ukończenia nauczycielskiego kolegium języków obcych w specjalności odpowiadającej danemu językowi lub świadectwem znajomości danego języka, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz. U. Nr 17, poz. 141 i Nr 62, poz. 550 oraz z 2009 r. Nr 31, poz. 206), albo zaświadczeniem wydanym przez organizację społeczną mniejszości narodowej, etnicznej lub społeczności posługującej się językiem regionalnym.

§ 14. 1. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela w przedszkolach specjalnych, szkołach podstawowych specjalnych, gimnazjach specjalnych, szkołach ponadgimnazjalnych specjalnych, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych oraz specjalnych ośrodkach wychowawczych, dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, szkołach specjalnych przysposabiających do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, ośrodkach umożliwiających dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim oraz dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację obowiązku rocznego przygotowania

przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, a także kwalifikacje do prowadzenia zajęć rewalidacyjno-wychowawczych z dziećmi i młodzieżą z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, posiada osoba, która:

- 1) ukończyła studia wyższe w zakresie oligofrenopedagogiki lub
- 2) ma kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowiska nauczyciela w danym typie szkoły lub rodzaju placówki, określone w § 2-5, a ponadto ukończyła studia podyplomowe lub kurs kwalifikacyjny w zakresie oligofrenopedagogiki, lub
- 3) ukończyła zakład kształcenia nauczycieli w specjalności oligofrenopedagogika.

2. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela w przedszkolach specjalnych, szkołach podstawowych specjalnych, gimnazjach specjalnych, szkołach ponadgimnazjalnych specjalnych, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych oraz specjalnych ośrodkach wychowawczych, dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami niewymienionymi w ust. 1, posiada osoba, która ma kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowiska nauczyciela w przedszkolu, danym typie szkoły lub rodzaju placówki, określone w § 2-5, a ponadto ukończyła:

- 1) studia wyższe na kierunku pedagogika lub pedagogika specjalna w zakresie odpowiednim do niepełnosprawności uczniów lub
- 2) zakład kształcenia nauczycieli w specjalności odpowiedniej do niepełnosprawności uczniów, lub
- 3) studia podyplomowe lub kurs kwalifikacyjny w zakresie pedagogiki specjalnej odpowiedniej do niepełnosprawności uczniów.

3. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela-wychowawcy w szkołach i placówkach, o których mowa w ust. 2, posiada osoba, która:

- 1) ma kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowiska nauczyciela w danym typie szkoły lub rodzaju placówki, określone w § 2-5, a ponadto ukończyła studia podyplomowe lub kurs kwalifikacyjny w zakresie pedagogiki specjalnej odpowiedniej do niepełnosprawności uczniów, lub
- 2) ukończyła studia wyższe w zakresie odpowiednim do niepełnosprawności uczniów, lub
- 3) ukończyła zakład kształcenia nauczycieli w specjalności odpowiedniej do niepełnosprawności uczniów, lub
- 4) ukończyła studia wyższe na dowolnym kierunku (specjalności) i studia podyplomowe lub kurs kwalifikacyjny w zakresie pedagogiki specjalnej odpowiedniej do niepełnosprawności uczniów oraz posiada przygotowanie pedagogiczne, lub
- 5) ukończyła zakład kształcenia nauczycieli w specjalności innej niż wymieniona w pkt 3 i kurs kwalifikacyjny w zakresie pedagogiki specjalnej odpowiedniej do niepełnosprawności uczniów.

4. Kwalifikacje do prowadzenia zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka posiada osoba, która ukończyła:

- 1) studia magisterskie na kierunku psychologia albo studia wyższe na kierunku pedagogika lub pedagogika specjalna, w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, oraz posiada przygotowanie pedagogiczne lub
- 2) studia magisterskie na kierunku psychologia albo studia wyższe na kierunku pedagogika lub pedagogika specjalna, a ponadto ukończyła studia podyplomowe w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, oraz posiada przygotowanie pedagogiczne.

5. Kwalifikacje do nauczania języków obcych w przedszkolach specjalnych i szkołach specjalnych posiada osoba, która ma kwalifikacje wymagane do nauczania języków obcych w danym typie szkoły, określone w § 11 ust. 2-4.

§ 15. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska wychowawcy w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii posiada osoba, która ukończyła:

- 1) studia wyższe w zakresie resocjalizacji lub socjoterapii oraz posiada przygotowanie pedagogiczne lub
- 2) zakład kształcenia nauczycieli w specjalności resocjalizacja lub socjoterapia, lub
- 3) studia wyższe na dowolnym kierunku (specjalności) i studia podyplomowe lub kurs kwalifikacyjny w zakresie resocjalizacji lub socjoterapii oraz posiada przygotowanie pedagogiczne, lub
- 4) zakład kształcenia nauczycieli w dowolnej specjalności i kurs kwalifikacyjny w zakresie resocjalizacji lub socjoterapii.

§ 16. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela w szkołach wchodzących w skład młodzieżowych ośrodków wychowawczych i młodzieżowych ośrodków socjoterapii posiada osoba, która ma kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowiska nauczyciela w danym typie szkoły, określone w §

2-5, a ponadto ukończyła:

- 1) studia wyższe w zakresie resocjalizacji lub socjoterapii lub
- 2) zakład kształcenia nauczycieli w specjalności resocjalizacja lub socjoterapia, lub
- 3) studia podyplomowe lub kurs kwalifikacyjny w zakresie resocjalizacji lub socjoterapii.

§ 17. 1. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela w szkołach w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich posiada osoba, która ma kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowiska nauczyciela w danym typie szkoły, określone w § 2-4, 6 i 11, a ponadto ukończyła:

- 1) studia wyższe w zakresie resocjalizacji lub
- 2) zakład kształcenia nauczycieli w specjalności resocjalizacja, lub
- 3) studia podyplomowe lub kurs kwalifikacyjny w zakresie resocjalizacji.

2. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska wychowawcy w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich posiada osoba, która ukończyła:

- 1) studia wyższe w zakresie resocjalizacji oraz posiada przygotowanie pedagogiczne lub
- 2) zakład kształcenia nauczycieli w specjalności resocjalizacja, lub
- 3) studia wyższe na dowolnym kierunku (specjalności) i studia podyplomowe lub kurs kwalifikacyjny w zakresie resocjalizacji oraz posiada przygotowanie pedagogiczne, lub
- 4) zakład kształcenia nauczycieli w dowolnej specjalności i kurs kwalifikacyjny w zakresie resocjalizacji.

§ 18. 1. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela w szkołach w zakładach poprawczych dla nieletnich z upośledzeniem umysłowym posiada osoba, która ma kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowiska nauczyciela w danym typie szkoły, określone w § 2-4, 6 i 11, a ponadto ukończyła:

- 1) studia wyższe w zakresie oligofrenopedagogiki lub
- 2) zakład kształcenia nauczycieli w specjalności oligofrenopedagogika, lub
- 3) studia podyplomowe lub kurs kwalifikacyjny w zakresie oligofrenopedagogiki.

2. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska wychowawcy w zakładach poprawczych dla nieletnich z upośledzeniem umysłowym posiada osoba, która ukończyła:

- 1) studia wyższe w zakresie oligofrenopedagogiki oraz posiada przygotowanie pedagogiczne lub
- 2) zakład kształcenia nauczycieli w specjalności oligofrenopedagogika, lub
- 3) studia wyższe na dowolnym kierunku (specjalności) i studia podyplomowe lub kurs kwalifikacyjny w zakresie oligofrenopedagogiki oraz posiada przygotowanie pedagogiczne, lub
- 4) zakład kształcenia nauczycieli w dowolnej specjalności i kurs kwalifikacyjny w zakresie oligofrenopedagogiki.

§ 19. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela-psychologa w szkołach i placówkach, o których mowa w § 2-4, 14, 15, 17 i 18, posiada osoba, która ukończyła studia magisterskie na kierunku psychologia w specjalności odpowiadającej prowadzonym zajęciom lub posiada dyplom magistra filozofii chrześcijańskiej, o którym mowa w art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. Nr 73, poz. 763 i Nr 154, poz. 1798 oraz z 2009 r. Nr 22, poz. 120), oraz posiada przygotowanie pedagogiczne.

§ 20. 1. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela-pedagoga w szkołach i placówkach, o których mowa w § 2, posiada osoba, która ukończyła:

- 1) studia magisterskie na kierunku pedagogika w specjalności odpowiadającej prowadzonym zajęciom oraz posiada przygotowanie pedagogiczne lub
- 2) studia magisterskie na dowolnym kierunku i studia podyplomowe w zakresie prowadzonych zajęć oraz posiada przygotowanie pedagogiczne.

2. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela-pedagoga w szkołach i placówkach, o których mowa w § 3 i 4, posiada osoba, która:

- 1) ma kwalifikacje określone w ust. 1 lub
- 2) ukończyła:
  - a) studia pierwszego stopnia na kierunku pedagogika w specjalności odpowiadającej prowadzonym zajęciom oraz posiada przygotowanie pedagogiczne lub
  - b) studia pierwszego stopnia na dowolnym kierunku (specjalności) i studia podyplomowe z zakresu prowadzonych zajęć oraz posiada przygotowanie pedagogiczne.

3. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela-pedagoga w szkołach i placówkach, o których mowa w § 14, 15, 17 i 18, posiada osoba, która:

- 1) ma kwalifikacje określone w ust. 1 lub 2, a ponadto ukończyła studia podyplomowe lub kurs kwalifikacyjny w zakresie pedagogiki specjalnej odpowiedniej do niepełnosprawności uczniów lub rodzaju placówki, lub
- 2) ma kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowiska nauczyciela w danym rodzaju szkoły i placówki, określone w § 14, 15, 17 i 18, a ponadto ukończyła studia podyplomowe w zakresie pedagogiki specjalnej odpowiedniej do niepełnosprawności uczniów lub rodzaju placówki, lub
- 3) ukończyła studia wyższe na kierunku pedagogika lub pedagogika specjalna w specjalności odpowiedniej do niepełnosprawności uczniów lub rodzaju placówki oraz posiada przygotowanie pedagogiczne.

§ 21. 1. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela-logopedy w szkołach i placówkach, o których mowa w § 2, posiada osoba, która ukończyła:

- 1) studia magisterskie w zakresie logopedii oraz posiada przygotowanie pedagogiczne lub
- 2) studia magisterskie na dowolnym kierunku i studia podyplomowe w zakresie logopedii oraz posiada przygotowanie pedagogiczne.

2. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela-logopedy w szkołach i placówkach, o których mowa w § 3, 4, 14, 15, 17 i 18, posiada osoba, która:

- 1) ma kwalifikacje określone w ust. 1 lub
- 2) ukończyła:
  - a) studia pierwszego stopnia w zakresie logopedii oraz posiada przygotowanie pedagogiczne lub
  - b) studia pierwszego stopnia na dowolnym kierunku (specjalności) i studia podyplomowe w zakresie logopedii oraz posiada przygotowanie pedagogiczne.

§ 22. 1. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela-doradcy zawodowego w szkołach i placówkach, o których mowa w § 2, posiada osoba, która ukończyła:

- 1) studia magisterskie w zakresie doradztwa zawodowego oraz posiada przygotowanie pedagogiczne lub
- 2) studia magisterskie na dowolnym kierunku i studia podyplomowe w zakresie doradztwa zawodowego oraz posiada przygotowanie pedagogiczne.

2. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela-doradcy zawodowego w szkołach i placówkach, o których mowa w § 3 i 4, posiada osoba, która:

- 1) ma kwalifikacje określone w ust. 1 lub
- 2) ukończyła:
  - a) studia pierwszego stopnia w zakresie doradztwa zawodowego oraz posiada przygotowanie pedagogiczne lub
  - b) studia pierwszego stopnia na dowolnym kierunku (specjalności) i studia podyplomowe w zakresie doradztwa zawodowego oraz posiada przygotowanie pedagogiczne.

3. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela-doradcy zawodowego w szkołach i placówkach, o których mowa w § 14, 15, 17 i 18, posiada osoba, która ma kwalifikacje określone w ust. 1 lub 2, a ponadto ukończyła studia podyplomowe lub kurs kwalifikacyjny w zakresie pedagogiki specjalnej, odpowiedniej do niepełnosprawności uczniów lub rodzaju placówki.

§ 23. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela-pedagoga i psychologa w rodzinnych ośrodkach diagnostyczno-konsultacyjnych posiada osoba, która spełnia wymagania kwalifikacyjne określone w przepisach w sprawie organizacji i zakresu działania rodzinnych ośrodków diagnostyczno-konsultacyjnych.

§ 24. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela-wychowawcy w świetlicach szkolnych i nauczyciela-wychowawcy w internatach posiada osoba, która:

- 1) ukończyła studia wyższe na kierunku pedagogika w specjalności odpowiadającej prowadzonym zajęciom oraz posiada przygotowanie pedagogiczne lub
- 2) ukończyła studia wyższe na dowolnym kierunku (specjalności) i studia podyplomowe z zakresu prowadzonych zajęć oraz posiada przygotowanie pedagogiczne, lub
- 3) ma kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowiska nauczyciela w danym typie szkoły, w której

prowadzone są świetlica szkolna lub internat, określone w § 2-4.

§ 25. W przypadku nauczycieli zatrudnionych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia i uzupełniających przygotowanie pedagogiczne oraz nauczycieli, o których mowa w art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela, za odbycie praktyki pedagogicznej uznaje się pracę w szkole lub placówce, pod warunkiem uzyskania jej pozytywnej oceny.

§ 26. Określony w § 1 pkt 3 wymiar przygotowania pedagogicznego nie dotyczy osób, które przed dniem wejścia w życie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 października 1991 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia (Dz. U. Nr 98, poz. 433, z 1994 r. Nr 5, poz. 19 i Nr 109, poz. 521 oraz z 1999 r. Nr 14, poz. 127), uzyskały przygotowanie pedagogiczne w formach i wymiarze zgodnym z obowiązującymi wówczas przepisami.

§ 27. Nauczyciele zatrudnieni w dniu wejścia w życie rozporządzenia na podstawie mianowania, którzy spełniali wymagania kwalifikacyjne na podstawie dotychczasowych przepisów, zachowują nabyte kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela.

§ 28. Nauczyciele zatrudnieni w dniu wejścia w życie rozporządzenia, którym na podstawie dotychczasowych przepisów uznano ukończony kierunek (specjalność) studiów za zbliżony do nauczanego przedmiotu lub rodzaju prowadzonych zajęć, zachowują nabyte kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela w danym typie szkoły lub rodzaju placówki.

§ 29. Traci moc rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 10 września 2002 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (Dz. U. Nr 155, poz. 1288 oraz z 2004 r. Nr 122, poz. 1290).

§ 30. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2009 r., z wyjątkiem § 10, który wchodzi w życie z dniem 1 września 2010 r.

- ¹⁾ Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej - oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz. U. Nr 216, poz. 1591).
- ²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 170, poz. 1218 i Nr 220, poz. 1600, z 2007 r. Nr 17, poz. 95, Nr 80, poz. 542, Nr 102, poz. 689, Nr 158, poz. 1103, Nr 176, poz. 1238, Nr 191, poz. 1369 i Nr 247, poz. 1821, z 2008 r. Nr 145, poz. 917 i Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 1, poz. 1.
- ³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 89, poz. 590 i Nr 166, poz. 1172, z 2008 r. Nr 17, poz. 101 i Nr 237, poz. 1653 oraz z 2009 r. Nr 11, poz. 59.

ZAŁĄCZNIK

ŚWIADECTWA POTWIERDZAJĄCE ZNAJOMOŚĆ JĘZYKÓW OBCYCH

1. Podstawowa znajomość języka:

- 1) język angielski:
- a) First Certificate in English (FCE), University of Cambridge ESOL Examinations (dawniej University of Cambridge Local Examinations Syndicate), ocena A lub B,
  - b) International English Language Testing System (IELTS), z wynikiem 5,0 pkt - 6,0 pkt,
  - c) Test of English as a Foreign Language (TOEFL)
    - Educational Testing Service, Princeton, USA:
    - wersja iBT (internetowa) - z wynikiem całkowitym minimum 57 pkt,
    - wersja CBT (komputerowa) - minimum 173 pkt i dodatkowo minimum 3,5 pkt z pracy pisemnej

- (TWE) oraz minimum 50 pkt z egzaminu ustnego (TSE),
  - wersja PBT (tradycyjna) - minimum 500 pkt i dodatkowo minimum 3,5 pkt z pracy pisemnej (TWE) oraz minimum 50 pkt z egzaminu ustnego (TSE),
- d) City & Guilds Level 1 Certificate in ESOL International (reading, writing and listening) Communicator (B2) 500/1765/2 funkcjonujący również pod nazwą: City & Guilds International ESOL (IESOL) - poziom "Communicator"
  - łącznie z City & Guilds Level 1 Certificate in ESOL International (Spoken) Communicator (B2) 500/1775/5 funkcjonującym również pod nazwą: City & Guilds International Spoken ESOL (ISESOL) - poziom "Communicator";
- 2) język niemiecki:
  - a) Österreichisches Sprachdiplom für Deutsch als Fremdsprache (ÖSD) - poziom B2 Mittelstufe Deutsch, Österreich Institut,
  - b) Goethe - Zertifikat B2, Goethe - Institut;
- 3) język francuski:
  - a) Diplôme d'Etudes en Langue Française (DELF - Premier Degré),
  - b) Diplôme d'Etudes en Langue Française (DELFF) B2,
  - c) Diplôme de Langue Française (DL), Alliance Française;
- 4) język włoski:
  - a) Certificato di Italiano come Lingua Straniera (CILS Due B2), Università Stranieri di Siena,
  - b) Certificato di Conoscenza della Lingua Italiana, Livello 3 (CELI 3), Università Stranieri di Perugia;
- 5) język hiszpański:
  - a) Diploma Básico de Español como Lengua Extranjera (DBE), Instituto Cervantes & Universidad de Salamanca,
  - b) Diploma de Español como Lengua Extranjera (DELE) (Nivel Intermedio), Instituto Cervantes.

2. Zaawansowana znajomość języka:

- 1) język angielski:
  - a) Certificate in Advanced English (CAE), University of Cambridge ESOL Examinations (dawniej University of Cambridge Local Examinations Syndicate), ocena A, B lub C,
  - b) International English Language Testing System (IELTS), z wynikiem 6,5 pkt - 7,0 pkt,
  - c) Test of English as a Foreign Language Educational Testing Service (TOEFL), Princeton, USA:
    - wersja iBT (internetowa) - z wynikiem całkowitym minimum 87 pkt,
    - wersja CBT (komputerowa) - minimum 213 pkt i dodatkowo minimum 4,5 pkt z pracy pisemnej - TWE oraz minimum 50 pkt z egzaminu ustnego - TSE,
    - wersja PBT (tradycyjna) - minimum 550 pkt i dodatkowo minimum 4,5 pkt z pracy pisemnej - TWE oraz minimum 50 pkt z egzaminu ustnego - TSE,
  - d) City & Guilds Level 2 Certificate in ESOL International (reading, writing and listening) Expert (C1) 500/1766/4 funkcjonujący również pod nazwą City & Guilds International ESOL (IESOL) – poziom "Expert"
    - łącznie z City & Guilds Level 2 Certificate in ESOL International (Spoken) Expert (C1) 500/1768/8 funkcjonującym również pod nazwą City & Guilds International Spoken ESOL (ISESOL) - poziom "Expert";
- 2) język niemiecki:
  - a) Goethe-Zertifikat C1 - Zentrale Mittelstufenprüfung (ZMP), Goethe - Institut,
  - b) Deutsches Sprachdiplom Zweite Stufe (DSD II), Kultusministerkonferenz,
  - c) Österreichisches Sprachdiplom C1 Oberstufe Deutsch (ÖSD), Österreich Institut;
- 3) język francuski:
  - a) Certificat d'accès au DALF, Commission Nationale du DELF/DALF, Sèvres - Francja,
  - b) Diplôme d'Etudes en Langue Française (DELFF),
  - c) Diplôme Supérieur d'Etudes Françaises (DS), Alliance Française;
- 4) język włoski:
  - a) Certificato di Italiano come Lingua Straniera (CILS Tre C1), Università Stranieri di Siena,
  - b) Certificato di Conoscenza della Lingua Italiana, Livello 4 (CELI 4), Università Stranieri di Perugia;
- 5) świadectwa złożenia egzaminu państwowego z języka obcego przed Państwową Komisją Egzaminacyjną powołaną na podstawie zarządzenia nr 33 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30

sierpnia 1990 r. w sprawie egzaminów państwowych z języków obcych (Dz. Urz. MEN Nr 7, poz. 44).

3. Biegła znajomość języka:

- 1) język angielski:
  - a) Certificate of Proficiency in English (CPE), University of Cambridge ESOL Examinations (dawniej University of Cambridge Local Examinations Syndicate), ocena A, B lub C,
  - b) International English Language Testing System (IELTS), z wynikiem 7,5 pkt - 9,0 pkt,
  - c) Test of English as a Foreign Language Educational Testing Service (TOEFL), Princeton, USA:
    - wersja iBT (internetowa) - z wynikiem całkowitym minimum 110 pkt,
    - wersja CBT (komputerowa) - minimum 250 pkt i dodatkowo minimum 5 pkt z pracy pisemnej - TWE oraz minimum 50 pkt z egzaminu ustnego - TSE,
    - wersja PBT (tradycyjna) - minimum 600 pkt i dodatkowo minimum 5 pkt z pracy pisemnej - TWE oraz minimum 50 pkt z egzaminu ustnego -TSE,
  - d) City & Guilds Level 3 Certificate in ESOL International (reading, writing and listening) Mastery (C2) 500/1767/6 funkcjonujący również pod nazwą City & Guilds International ESOL (IESOL) – poziom "Mastery"
łącznie z City & Guilds Level 3 Certificate in ESOL International (Spoken) Mastery (C2) 500/1771/8 funkcjonującym również pod nazwą City & Guilds International Spoken ESOL (ISESOL) - poziom "Mastery";
- 2) język niemiecki:
  - a) Grosses Deutsches Sprachdiplom (GDS), Goethe - Institut,
  - b) Kleines Deutsches Sprachdiplom (KDS), Goethe - Institut,
  - c) Goethe - Zertifikat C2 - Zentrale Oberstufenprüfung (ZOP), Goethe - Institut;
- 3) język francuski:
  - a) Diplôme Approfondi de Langue Française (DALF), Sèvres - Francja,
  - b) Diplôme des Hautes Etudes Françaises (DHEF), Alliance Française;
- 4) język włoski:
  - a) Certificato di Conoscenza della Lingua Italiana, Livello 5 (CELI 5), Università Stranieri di Perugia,
  - b) Certificato di Italiano come Lingua Straniera (CILS Quattro C2), Università Stranieri di Siena;
- 5) język hiszpański:
  - a) Diploma Superior de Español como Lengua Extranjera (DSE), Instituto Cervantes & Universidad de Salamanca,
  - b) Diploma de Español como Lengua Extranjera (DELE) (Nivel Superior), Instituto Cervantes.

4. Egzaminy nauczycielskie

Świadectwa złożenia państwowego nauczycielskiego egzaminu z języka obcego stopnia I lub II przed Państwową Komisją Egzaminacyjną powołaną na podstawie zarządzenia nr 33 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 sierpnia 1990 r. w sprawie egzaminów państwowych z języków obcych.

Aktualizacja na dzień 11.09.2010 r.